

میزان رضایت از روش‌های پیشگیری از بارداری در زنان مراجعه کننده به مرکز تنظیم خانواده سازمان تامین اجتماعی تبریز در سال ۱۳۸۳

فریده بهمن جنبه^۱

چکیده

زمینه و هدف: افزایش نامتناسب جمعیت هم زمان با محدودیت عوامل اقتصادی، فرهنگی و منابع طبیعی امروزه در کشورمان سهم عمده‌ای از مشکلات را به خود اختصاص داده لذا اولویت تحقیقی کشور در حیطه بررسی مسایل مربوط به بهداشت و درمان، بررسی ابعاد مختلف تنظیم خانواده و کنترل جمعیت می‌باشد. در این مطالعه، میزان رضایت زنان از روش‌های مختلف پیشگیری از بارداری مورد بررسی قرار گرفته است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع توصیفی مقطعی است که بر روی ۴۰۰ زن متأهل ۱۵-۴۹ ساله مراجعه کننده به مرکز تنظیم خانواده وابسته به تامین اجتماعی شهر تبریز، در سال ۱۳۸۳ انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه پژوهشگرساخته و روش گردآوری مصاحبه بود. کلیه اطلاعات پس از ثبت و استخراج توسط پژوهشگر، از طریق نرم‌افزار SPSS و آزمون کای دو تجزیه و تحلیل آماری شدند.

یافته‌ها: اکثر زنان (۵۶ درصد) بالای ۳۵ سال سن داشته و میانگین سنی آن‌ها $35/6 \pm 6/7$ سال بود. ۸۵/۵ درصد زنان خانه‌دار و ۴۲ درصد آن‌ها بی‌سواد بودند. بستن لوله (۳۰ درصد) و مصرف نوریپلانت (۱/۵ درصد) به ترتیب بیشترین و کمترین متد مورد استفاده در جامعه مورد مطالعه، گزارش شد. براساس نتایج به دست آمده، میزان رضایت کلی از قرص ۷۶ درصد، کاندوم ۴۲ درصد، آی یو دی ۱۰۰ درصد، نوریپلانت ۶۷ درصد، منقطع ۴۰ درصد، آمپول ۴۳ درصد، ریتم ۶۵ درصد و بستن لوله ۶۷ درصد بوده که این اختلافات از نظر آزمون کای دو معنی‌دار است.

نتیجه‌گیری: با توجه به یک سان نبودن میزان رضایت زنان مورد مطالعه از روش‌های پیشگیری از بارداری، باید تلاش‌ها و اقدامات لازم در زمینه افزایش رضایت زنان از انواع روش‌های پیشگیری از بارداری به عمل آید.

واژه‌های کلیدی: رضایت زنان، روش‌های پیشگیری از بارداری، تبریز

مقدمه

رشد سریع یا انفجار جمعیت از سوی دانشمندان، بزرگ‌ترین مشکل عصر حاضر شناخته شده [۱] و امروزه افزایش نامتناسب آن هم زمان با محدودیت عوامل اقتصادی، فرهنگی و منابع طبیعی، سهم عمده‌ای از مشکلات در کشور ما را به خود اختصاص داده است. لذا بررسی ابعاد مختلف تنظیم خانواده و کنترل جمعیت از اولویت‌های تحقیقاتی کشور می‌باشد [۲]. یکی از حادترین مسائلی که توجه اکثر محافل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جهان را در سال‌های اخیر به خود معطوف داشته، موضوع افزایش جمعیت و نتایج سوء ناشی از آن است. متأسفانه کشور ما در دهه گذشته با رشد جمعیتی در حدود ۳/۵ درصد مواجه بوده و اینک با افزایش جمعیت و مشکلات ناشی از آن در ابعاد مختلفی روبرو می‌باشد که در صورت عدم اجرای دقیق برنامه‌های تنظیم خانواده، قطعاً مشکلات موجود به چندین برابر وضع فعلی خود خواهد رسید. روش پیشگیری از بارداری عبارت از روش‌هایی است که به افراد یا زوجین کمک می‌کند تا از طریق به کارگیری آن‌ها از حاملگی‌های ناخواسته جلوگیری کرده و فاصله بین حاملگی‌ها را تنظیم کنند و تعداد فرزندان خانواده خود را به دلخواه تعیین نمایند [۳ و ۴]. آنچه در استفاده از روش‌های مختلف بیش از همه اهمیت دارد تداوم مصرف بوده و یکی از عوامل مؤثر بر تداوم مصرف، رضایت مددجو می‌باشد [۵]. بدیهی است از میان هشت روش شایع و متداول پیشگیری از حاملگی یعنی قرص، آمپول، نورپلانت، کاندوم، آی یو دی، نزدیکی منقطع، ریتم و بستن لوله، هر روش فواید و مضرات خاص خود را داشته و هر کدام از این متدها برای زمان خاص، تحت شرایط ویژه و در مراحل خاصی از زندگی، می‌توانند مناسب‌ترین روش باشند [۶]. مهم‌ترین عامل در بررسی و بهبود کیفیت ارائه خدمات بهداشتی، ارزیابی رضایت مددجو است [۷]. رضایت یعنی احساس خرسندی فرد، زمانی که به آنچه می‌خواهد یا نیاز دارد، برسد [۸]. سنجش رضایت مددجو، ابزار مهمی برای تحقیق، مدیریت و برنامه‌ریزی است [۹]. بررسی رضایت‌مندی، مددجویان را قادر می‌سازد نگرانی‌ها و نیازهای برآورد نشده خود را بیان کنند و این روند، تاثیر

مثبتی بر رضایت مددجویان دارد [۱۰]. رضایت موجب تداوم استفاده از خدمات بهداشتی درمانی شده [۱۱] و یکی از معیارهای مهم اصلاح مراقبت‌های بهداشتی می‌باشد [۱۲]. در نتایج مطالعات انجام شده، میزان رضایت از انواع روش‌های پیشگیری از بارداری متفاوت ذکر گردیده طوری که در بررسی جنایی، ۵۷ درصد افراد رضایت زیادی از آی یو دی داشته و هیچ یک از آن‌ها اظهار نارضایتی کامل نمی‌کردند و تنها ۳۷/۷ درصد مصرف‌کنندگان قرص از آن رضایت کامل داشته‌اند [۱۳]. در پژوهش کوچکی مقدم، میزان نارضایتی از قرص ۷/۵ درصد، آمپول ۱۰ درصد، کاندوم ۲/۱ درصد، آی یودی ۴/۷ درصد، ریتم ۱۲/۸ درصد و منقطع ۳/۳ درصد گزارش شد [۱۴]. در مطالعه Short تقریباً ۹۵ درصد افراد از قرص‌های ضد بارداری اظهار رضایت کرده و ۸۳ درصد آن‌ها استفاده از این روش را به دوستان خود نیز توصیه نمودند [۱۵] و در بررسی Crosignani و همکاران، میزان رضایت کلی از چسب‌های ضد بارداری ۸۸ درصد بود [۱۶]. دیدگاه مددجویان در مورد تنظیم خانواده، عامل تعیین‌کننده‌ای است چرا که گسترش این خدمات در نتیجه مقبولیت بالا و تداوم استفاده از خدمات ارائه شده، می‌باشد. ماماها با ارائه اطلاعات صحیح و مناسب می‌توانند مطمئن شوند که مددجویان انتخاب آگاهانه در مورد نوع روش پیشگیری از بارداری انجام داده‌اند و انتخاب مناسب، رضایت مددجو را بالا برده موجب استفاده مداوم از روش منتخب می‌شود [۷]. هدف از این پژوهش، تعیین میزان رضایت زنان مراجعه‌کننده به مراکز تنظیم خانواده سازمان تامین اجتماعی تبریز از روش‌های مختلف تنظیم خانواده در سال ۱۳۸۳ بود. امید است نتایج حاصل از این پژوهش بتواند گامی هر چند ناچیز در راه تداوم روش‌های مختلف پیشگیری و از طریق آن گسترش خدمات تنظیم خانواده و پیشگیری از مرگ و میر ناشی از حاملگی‌های ناخواسته باشد.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر یک بررسی توصیفی مقطعی است. جامعه مورد مطالعه را زنان ۱۵ تا ۴۹ ساله شوهردار که از یکی از مراکز بهداشتی درمانی وابسته به تامین اجتماعی شهر تبریز، خدمات تنظیم خانواده دریافت می‌کردند، تشکیل می‌داد. در

جمع‌آوری نظرات و پیشنهادات، اصلاحات لازم در پرسشنامه اعمال شد. به منظور تعیین اعتماد علمی پرسشنامه از روش آزمون مجدد استفاده شد یعنی پرسشنامه توسط پژوهشگر از طریق مصاحبه با ۱۰ نفر از نمونه‌ها تکمیل شد و پس از ۱۰ روز مجدداً این عمل تکرار گردید و سپس با استفاده از ضریب همبستگی اسپیرمن ضریب پایایی پرسشنامه حدود ۰/۹۲ تعیین شد که معمولاً ضریب همبستگی بالای ۰/۷ قابل قبول به‌شمار می‌آید. از نرم افزار SPSS جهت پردازش داده‌ها و ارائه آمار توصیفی کمک گرفته شد هم‌چنین جهت تعیین روابط بین متغیرهای مورد بررسی از آمار استنباطی و آزمون کای‌دو استفاده گردید.

یافته‌ها

اکثر زنان (۵۶ درصد) بالای ۳۵ سال سن داشته و میانگین سنی افراد مورد بررسی ۳۵/۶±۶/۷ سال بود. ۸۵/۵ درصد زنان خانه‌دار و ۴۲ درصد آن‌ها بی‌سواد بودند. تعداد حاملگی قبلی در نمونه‌های مورد بررسی از ۰ تا ۱۷ حاملگی متغیر بود و میانگین تعداد حاملگی در این گروه ۴/۸±۳/۳ بوده است. پاریته زنان از ۰ تا ۹ در نوسان بوده و میانگین پاریته ۳/۷±۲/۳ محاسبه شد. تعداد متوسط فرزندان زنان بررسی شده ۳/۴±۲ تخمین زده شد. ۲۶/۲۵ درصد زنان مورد بررسی از قرص، ۶ درصد از کاندوم، ۸/۷۵ درصد از آی یودی، ۱/۵ درصد از نورپلانت، ۱/۷۵ درصد از آمپول، ۲۰ درصد نزدیکی منقطع، ۵/۷۵ درصد از ریتیم و ۳۰ درصد از روش بستن لوله به عنوان روش پیشگیری از حاملگی استفاده می‌کردند (جدول شماره ۱).

این پژوهش برای تعیین حجم نمونه از فرمول $N = \frac{z_c^2 p(1-p)}{e^2}$ استفاده شد که در آن مقدار $p = 0.5$ ، $z_c = 1.96$ و $e = 0.05$ می‌باشد که حجم نمونه به طور تقریبی ۴۰۰ نفر برآورد شد. با توجه به در دسترس نبودن میزان رضایت از انواع روش‌های پیشگیری، فرض بر آن است که میزان رضایت‌مندی از هر روش ۵۰ درصد می‌باشد یعنی $p = 0.5$ در نظر گرفته شد. در این بررسی سه مرکز بهداشتی - درمانی وابسته به تامین اجتماعی یعنی درمانگاه زعفرانیه، منجم و شربت‌زاده که قابل دسترسی برای پژوهشگر بود، انتخاب شد و از درمانگاه‌های ۱ و ۲ هر کدام ۱۳۳ و از درمانگاه شماره ۳ حدود ۱۳۴ نفر به روش نمونه‌گیری آسان یا در دسترس، و پس از مراجعه به این مراکز در ایام هفته به مدت ۴ ماه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود که به طریق مصاحبه توسط پژوهشگر و یکی از دانشجویان مامایی علاقه‌مند که در این زمینه آموزش‌های لازم را دیده بود در سالن انتظار مراکز بهداشتی درمانی تکمیل گردید. این پرسشنامه شامل ۲ قسمت بود که قسمت اول در رابطه با مشخصات فردی - اجتماعی و رفتارهای تنظیم خانواده و قسمت دوم جهت سنجش میزان رضایت زنان از هر روش تدوین و تنظیم گردید که این میزان رضایت با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت به صورت «کاملاً راضی هستم، راضی هستم، نظری ندارم، ناراضی هستم و کاملاً ناراضی هستم» رتبه‌بندی شده بود. برای تعیین اعتبار علمی ابزار گردآوری داده‌ها از روش اعتبار محتوا استفاده شد بدین صورت که پرسشنامه تنظیم شده توسط ۶ نفر از اساتید همکار دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز و نیز یک روانپزشک تحت بررسی و ارزشیابی قرار گرفت و پس از

جدول شماره ۱ - توزیع فراوانی مطلق و درصدی نوع روش پیشگیری مورد استفاده در زنان بررسی شده

نوع روش	فراوانی مطلق	فراوانی درصدی
قرص	۱۰۵	۲۶/۲۵
کاندوم	۲۴	۶
آی یودی	۳۵	۸/۷۵
نورپلانت	۶	۱/۵
آمپول	۷	۱/۷۵
منقطع	۸۰	۲۰
ریتم	۲۳	۵/۷۵
بستن لوله	۱۲۰	۳۰
جمع کل	۴۰۰	۱۰۰

جدول فوق نشان می‌دهد که بیشتر زنان مورد بررسی از روش بستن لوله (۳۰ درصد) و قرص (۲۶/۲۵ درصد) برای پیشگیری از حاملگی استفاده می‌کردند.

روش‌های منقطع، کاندوم، آمپول و ریتم این میزان رضایت به مراتب کمتر گزارش گردید. زنان مورد بررسی، کمترین میزان رضایت (۵۲ درصد) را از موثر بودن روش ریتم ذکر کردند (جدول شماره ۲). که این اختلاف در میزان رضایت از موثر بودن روش‌های ذکر شده، طبق آزمون آماری کای دو معنی دار بوده است ($p < 0.05$).

میزان رضایت زنان از موثر بودن روش‌های پیشگیری مورد بررسی، یکسان نبوده طوری که میزان رضایت از موثر بودن قرص و آی‌یودی و نورپلانت و بستن لوله ۱۰۰ درصد بوده ولی در

جدول شماره ۲ - توزیع فراوانی میزان رضایت از موثر بودن روش مورد استفاده در زنان بررسی شده

نوع روش	رضایت		عدم رضایت		جمع کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
قرص	۱۰۵	۱۰۰	۰	۰	۱۰۵	۲۶/۲۵
کاندوم	۲۰	۸۳/۳	۴	۱۶/۷	۲۴	۶
آی یودی	۳۵	۱۰۰	۰	۰	۳۵	۸/۷۵
نورپلانت	۶	۱۰۰	۰	۰	۶	۱/۵
منقطع	۷۱	۸۸/۷۵	۹	۱۱/۲۵	۸۰	۲۰
آمپول	۵	۷۱/۴۳	۲	۲۸/۵۷	۷	۱/۷۵
ریتم	۱۲	۵۲/۱۷	۱۱	۴۷/۸۳	۲۳	۵/۷۵
بستن لوله	۱۲۰	۱۰۰	۰	۰	۱۲۰	۳۰
جمع کل	۳۷۴	۹۳/۵	۲۶	۶/۵	۴۰۰	۱۰۰

$$p = 0$$

بسیار زیاد و ۱۰۰ درصد گزارش شد اما میزان رضایت از نحوه استفاده از روش‌های منقطع و آمپول حدود ۵۷ درصد محاسبه شد که از دیگر روش‌ها کمتر بود (جدول شماره ۳).

نتایج این مطالعه نشان داد که میزان رضایت از نحوه به کارگیری روش‌های پیشگیری در جامعه مورد مطالعه یکسان نبوده و از نظر آزمون کای دو دارای اختلاف معنی دار بوده است. میزان رضایت از نحوه استفاده از بستن لوله و آی یودی

جدول شماره ۳- توزیع فراوانی میزان رضایت از نحوه استفاده روش پیشگیری در زنان مورد بررسی

جمع کل		عدم رضایت		داشتن رضایت		رضایت نوع روش
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲۶/۲۵	۱۰۵	۱۱/۴۳	۱۲	۸۸/۵۷	۹۳	قرص
۶	۲۴	۱۶/۷	۴	۸۳/۳	۲۰	کاندوم
۸/۷۵	۳۵	۰	۰	۱۰۰	۳۵	آی یودی
۱/۵	۶	۱۶/۷	۱	۸۳/۳	۵	نورپلانت
۲۰	۸۰	۲۵	۲۰	۷۵	۶۰	منقطع
۱/۷۵	۷	۴۲/۸۶	۳	۵۷/۱۴	۴	آمپول
۵/۷۵	۲۳	۱۷/۳۹	۴	۸۲/۶۱	۱۹	ریتم
۳۰	۱۲۰	۰	۰	۱۰۰	۱۲۰	بستن لوله
۱۰۰	۴۰۰	۱۱	۴۴	۸۹	۳۵۶	جمع کل

بحث

نتایج این طرح تحقیقاتی حاکی از آن است که بیشترین کاربرد روش‌های پیشگیری از بارداری در سنین پرمخاطره برای حاملگی یعنی بالای ۳۵ سال بوده است و خوشبختانه زنان به مسئله احتمال وجود حاملگی در سنین بالا به خوبی واقف بوده و همچنان به پیشگیری ادامه داده‌اند. اکثر نمونه‌های مورد بررسی از طبقه بی‌سواد (۴۳ درصد) و یا کم سواد جامعه (۳۰/۵ درصد) بودند و علیرغم پائین بودن سطح فرهنگی جمعیت مورد مطالعه، روش‌های پیشگیری مختلف مورد استفاده بوده است. پرمصرف‌ترین روش پیشگیری از بارداری، توپکتومی (۳۰ درصد) بوده است. دلیل انتخاب این روش، شاید مسن بودن جمعیت مورد بررسی باشد چرا که حدود ۳۰ درصد زنان بالای ۴۰ سال سن داشته و در این گروه، استفاده از هر کدام از روش‌های پیشگیری از بارداری به نوعی مسئله‌ساز خواهد بود. این زنان معمولاً حجم و سائز خانواده

در این مطالعه، میزان رضایت از ناراحتی حین استفاده از روش‌های پیشگیری مختلف هم مورد بررسی قرار گرفت که میزان رضایت از روش منقطع بیشتر از سایر روش‌ها گزارش گردید (۹۰ درصد) و کمترین میزان رضایت از کاندوم بوده است. به عبارت دیگر نارضایتی از مشکلات کاندوم از بقیه بیشتر و ناراحتی از عوارض روش منقطع از سایر روش‌ها کمتر بوده است. در مجموع میزان رضایت کلی از قرص ۷۶ درصد، کاندوم ۴۲ درصد، آی یودی ۱۰۰ درصد، نورپلانت ۶۷ درصد، منقطع ۴۰ درصد، آمپول ۴۳ درصد، ریتم ۶۵ درصد و بستن لوله ۶۷ درصد بوده است و طبق بررسی‌های آماری با استفاده از آزمون کای دو، رضایت کلی زنان از روش‌های مختلف یکسان نبود. ($P = 0$) بیشترین عوارض جانبی در استفاده‌کنندگان آمپول (۵۷ درصد) و نزدیکی منقطع (۵۶ درصد) بوده و دارندگان نورپلانت، مشکلات و عوارض جانبی کمتری (۱۷ درصد) را گزارش کردند.

درصد) و کمترین درصد رضایت را در مصرف کنندگان قرص‌های ترکیبی (۳۷/۷ درصد) گزارش کرد که با نتایج حاصل از بررسی ما هم‌خوانی ندارد در این بررسی بیشترین میزان نارضایتی از روش ریتم (۱۲/۸ درصد) و کمترین آن از کاندوم (۲/۱ درصد) بوده است [۱۴] ولی در تحقیق ما بیشترین میزان نارضایتی از منقطع (۶۰ درصد) و کمترین آن از آیودی (۰ درصد) بوده است. همچنین در بررسی جنابی در سال ۱۳۸۷، ۵۷ درصد افراد رضایت زیادی از آیودی داشتند که با نتایج مطالعه ما هم‌خوانی ندارد [۱۳].

میزان رضایت از دو روش کاندوم و منقطع که نیاز به مشارکت مردان دارد در زنان مورد بررسی کمتر از بقیه روش‌ها گزارش شده است که شاید به علت عدم همکاری مردان در استفاده از این روش‌ها باشد. متفاوت بودن میزان رضایت زنان از انواع روش‌ها، موید توجه بیش از حد زنان به ابعاد مختلف تنظیم خانواده و قدرت فداکاری به حد و حساب آنان است چرا که علی‌رغم شاکتی بودن اکثر آنان از عوارض جانبی مختلف هر روش، در مجموع از روش مورد استفاده خود راضی بوده‌اند. البته لازم به ذکر است که کم بودن تعداد نمونه‌های استفاده کننده از آمپول، نورپلانت و در ضمن مساوی نبودن تعداد زنان مصرف کننده هر روش می‌تواند از فاکتورهای مخدوش کننده این پژوهش باشد که ارقام به دست آمده در مطالعه ما (۷۶ درصد و ۶۷ درصد) با این بررسی هم‌خوانی نسبی دارد. در این پژوهش علی‌رغم پائین بودن سطح رضایت از کاندوم (۴۲ درصد) اکثر مصرف کنندگان کاندوم حاضر به استفاده مجدد از این روش در آینده بوده و آن را به دوستان نزدیک خود توصیه کرده‌اند. از بین هشت مورد بررسی، کاندوم تنها روشی است که به مشارکت وسیع مردان نیاز دارد و نقش اصلی را مردان ایفا می‌کنند و شاید همین مسئله باعث طرفداری زنان از تنها روش مردانه شده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به یکسان نبودن میزان رضایت زنان مورد مطالعه از روش‌های پیشگیری از بارداری، باید ضمن انجام تحقیقات مستمر مشابه، تلاش‌ها و اقدامات لازم در زمینه افزایش رضایت زنان از انواع روش‌های پیشگیری از بارداری به عمل آید. بررسی رضایت مددجو موجب درک

خود را تکمیل کرده و نیاز به عقیمی دایمی را احساس می‌کنند. دومین روش طرفدار در این پژوهش، قرص ضد بارداری بوده (حدود ۲۶ درصد) و روش‌هایی مانند نورپلانت (۱/۵ درصد) و آمپول (۱/۷۵ درصد) کمترین درصد مصرف کنندگان را به خود اختصاص داده‌اند. طبق بررسی‌های سال ۷۶، نورپلانت ۰/۵ و آمپول ۹/۲ درصد در بین زنان ایرانی کاربرد داشته است [۱۷]. از شایعترین عوارض جانبی این دو روش، اختلالات قاعدگی به شکل لکه‌بینی و مترواژی می‌باشد که برای زنان مسلمان جامعه ما از نظر انجام فرایض دینی مشکل‌آفرین می‌باشد و شاید علت گرایش کم زنان مورد بررسی را به این روش‌ها توجه نماید [۱۸]. چنان که از این مطالعه برمی‌آید روش انتخاب شده برای اکثر زنان با توجه به اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیون‌های هر روش، مناسب نبوده است و نتایج این بررسی مؤید اهمیت مشاوره صحیح نه تنها در انتخاب روش بلکه در زمینه مشکلات رایج طی استفاده از هر روش می‌باشد. در این پژوهش میزان رضایت کلی از انواع روش‌ها به شرح زیر بوده است: قرص ۷۶ درصد، کاندوم ۴۲ درصد، آیودی ۱۰۰ درصد، نورپلانت ۶۷ درصد، منقطع ۴۰ درصد، آمپول ۴۳ درصد، ریتم ۶۵ درصد و بستن لوله ۶۷ درصد. البته مجدداً یادآوری می‌شود که تعداد زنان مورد بررسی در گروه آمپول و نورپلانت کم بوده و دلیل آن عدم دسترسی به این زنان در محیط پژوهش بوده است. در یک بررسی که در کشور برزیل انجام یافته ۹۲ درصد زنان توبکتومی شده از روش خود راضی بوده‌اند [۱۹]. در حالی که در بررسی ما این میزان ۶۷ درصد بوده است که این تفاوت شاید به دلیل بهتر بودن تکنیک‌های جراحی در آن کشور و پائین بودن درصد عوارض جانبی ناشی از عمل باشد. در بررسی دیگری میزان رضایت از ضد بارداری‌های خوراکی ۷۲ درصد و نورپلانت ۶۰ درصد بوده است [۲۰]. Short در بررسی‌های خود در سال ۲۰۰۹ میزان رضایت از قرص‌های ضد بارداری را ۹۵ درصد ذکر کرد و ۸۳ درصد این افراد استفاده از روش مذکور را به دوستان خود نیز توصیه کرده‌اند [۱۵]. کوچکی مقدم در سال ۱۳۸۵ در تحقیق خود، بیشترین درصد رضایت کامل را در دارندگان آیودی (۶۷/۱)

Can-Med-Assoc-J, May1992; 146(10):1727-30.

10- Schomer J. Higher levels of consultation services Increase patient satisfaction. American Pharmacy, 1995; 35(8):95.

11- Macheigan L, Larson L. Development and Validation of an Instrument to Measure Patient Satisfaction with pharmacy services. Med-Care. May1989; 27(5): 523-535.

12- Bruce J. Fundamental elements of the quality of care. Studies in Family planning. Mar/ Apr 1990; 21(2):61-91.

۱۳- جنابی الف. بررسی میزان تداوم و دلایل عدم تداوم استفاده از آیودی در مراکز بهداشتی - درمانی شهر تبریز. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده پرستاری - مامایی تبریز، سال ۱۳۸۷، صفحه ۴۴.

۱۴- کوچکی مقدم ف. بررسی نحوه استفاده از روش‌های پیشگیری از بارداری. همایش سراسری ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان، ۶ و ۷ آبان ماه ۱۳۸۵، صفحه ۳۳.

15- Short M. User satisfaction with the combined oral contraceptive yasminelle in clinical practice. Clinic Drug Investing. 2009; 29(3):133-9.

16- Crosignani P, Nappi C, Ronsirni S, et al. Satisfaction and Compliance in hormonal contraception. BMC women's Health, Jun2009;30(9):18.

۱۷- گزارش کشوری برنامه‌های جمعیت و بهداشت باروری و تنظیم خانواده جمهوری اسلامی ایران تهیه شده توسط اداره کل بهداشت خانواده، معاونت امور بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سال ۱۳۷۸.

18 - Marizio M, Honey C, Rachel A. Birth control Method choice and use of Barrier methods for STD prevention, Contraception; 2003;62: 5-15.

انتظارات مددجویان از سیستم مراقبت بهداشتی شده موجبات توسعه هر چه بیشتر این خدمات و از آن جمله تنظیم خانواده را فراهم و از رشد بی‌رویه جمعیت و مشکلات ناشی از آن می‌کاهد.

منابع

۱- اردیبهشتی خیابان م، اللهوردی زاده ش، بهمن جنبه ف. راهنمای جامع پیشگیری از بارداری. چاپ اول، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، ۱۳۸۸. صفحه ۱.

۲- جویباری ل، وکیلی م، جعفری س. بررسی آگاهی، نگرش و عملکرد معلمان شهرستان گرگان در مورد روش‌های پیشگیری از بارداری. فصلنامه دانشکده پرستاری و مامایی گرگان، سال دوم، پائیز و زمستان ۷۶، شماره ۳، صفحه ۶۸.

۳- قاسم‌زاده م. بررسی میزان آگاهی و عملکرد زنان ۱۵-۴۹ ساله همسرمدار در مورد تنظیم خانواده. مجله نبض، سال چهارم، شماره هشتم، اردیبهشت ۷۳، صفحه ۵.

۴- محمدزاده ز، خلیلی م. بررسی منابع کسب آگاهی زنان همسرمدار ۱۵-۴۹ ساله استان اصفهان از برنامه کنترل جمعیت در سال ۱۳۷۵. پژوهش در علوم پزشکی، سال دوم، شماره ۴، زمستان ۷۶، صفحه ۲۵۹.

۵- زنجانی ح، میرزایی م، شادپور ک، مهریار الف. جمعیت، توسعه و بهداشت باروری، چاپ دوم، نشر و تبلیغ بشری، سال ۱۳۷۹، صفحات ۱۳۲-۱۳۰.

6- Evans A, Niswander K. Manual of Obstetrics, Sixth edition, Lippincott Williams & wilkins, 2000, pp: 3.

۷- بشردوست ن، فدایی س، بهادران پ. عوامل مؤثر در انتخاب روش‌های پیشگیری از بارداری. پژوهش در علوم پزشکی، سال سوم، شماره ۱، بهار ۷۷، صفحه ۱۶.

8- Apcowie E. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Fourth edition, U.S.A: Oxford University Press, 1989, pp: 1121.

9- Ferris L. A Guide to Direct Measures of Patients Satisfaction in Clinical Practice.

Satisfaction Rate from Contraceptive Methods in Women Referred to Family Planning Centers of Tabriz Social Security Organization, 2004.

F.Bahman Janbeh¹, M.S

1- Faculty of Medical Science, Midwifery unit, Islamic Azad University, Tabriz branch
Tel: 09144015270

Abstract

Background and Objective: Inappropriate population increase together with limitations of economical, cultural and natural sources has specified important part of problems in our country. Therefore, the countries research priority in health and treatment problems is family planning and population control. In this study, women's satisfaction rate from different contraceptive methods has been examined.

Material and Methods: This study is a descriptive, Cross-sectional research that has been conducted in 400 married, 15-49 year old women referred to family planning centers of Tabriz Social Security Organization. in 1383. Data collecting tool was researcher made questionnaire and the collecting method was interview. All of the data were analyzed after recording and extracting by researcher by software (SPSS) and X^2 exam.

Results: Most of the women (56%) were over 35 years old and their mean age was 35.6 ± 6.7 . Almost 85.5% of women were housewives and 42% of them were uneducated. Tubal ligation(30%) and Norplant(1.5%) were the highest and the lowest method used in studied community , respectively. Based on obtained results, Overall satisfaction from birth control pill was 76% , from IUD 100%, from Norplant 67%, from bithInterraptus 40%, from Ampoule 43%, from rhythm 75%, from tubal ligation 67% and these differences were statistically varied (X^2 exam, $\alpha=0.01$)

Conclusion: Considering the inequality of studied women's satisfaction rate from contraceptive methods, it should been tried to increasing women's satiface from types of contraceptive methods.

Key words: Women's Satisfaction, Contraceptive methods, Tabriz.